

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 8/2 2019 s. 1222-1248, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN SOSYAL DESTEK VE GÜVENGENLİK İLE PSİKOLOJİK YARDIM GEREKSİNİMLERİNİN İNCELENMESİ*

İhsan AKEREN**

İsmail AY***

Geliş Tarihi: Mart, 2019

Kabul Tarihi: Haziran, 2019

Öz

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal destek ve güvengenliğin psikolojik yardım gereksinimini yordama düzeyi incelenmiştir.

Araştırmanın örneklemini Erzincan Üniversitesi'nde öğrenim gören 846 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma betimsel yöntemlerden ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır.

Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım gereksinimlerinin cinsiyet, sınıf seviyesi, barınma yeri, yaşadığı yer, anne babanın hayatta olma durumu değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı; kardeş sayısı ve anne babanın birliktelik durumu değişkenlerine göre ise herhangi bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ayrıca algılanan sosyal destek ve güvengenlik ile üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım gereksinimleri arasında anlamlı düzeyde ve negatif yönde ilişki olduğu tespit edilmiş olup algılanan sosyal destek ve güvengenliğin psikolojik yardım gereksiniminin anlamlı birer yordayıcısı oldukları saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal destek, güvengenlik, psikolojik ihtiyaçlar, psikolojik gereksinimler, psikolojik yardım gereksinimi.

INVESTIGATION OF PERCEIVED SOCIAL SUPPORT, ASSERTIVENESS AND PSYCHOLOGICAL HELP NEED AMONG UNIVERSITY STUDENTS

Abstract

This study examined the level of perceived social support and assertiveness in university students in determining the need of psychological help.

The sample of the study consisted of 846 undergraduate students at Erzincan University. The data collection instruments used in this study were

* Bu makale İhsan Akeren'in İsmail Ay danışmanlığında yürüttüğü yüksek lisans tez çalışmasından türetilmiştir.

** Öğr. Gör.; Erzincan Üniversitesi Tercan Meslek Yüksekokulu, iakeren@erzican.edu.tr

*** Dr. Öğr. Üyesi; Atatürk Üniversitesi, K. K. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, ismailay@atauni.edu.tr

the Multidimensional Perceived Social Support Scale, the Voltan Acar Self-Assertiveness Scale, the Psychological Help Needs Scale, and the Personal Information Form prepared by the researcher. The findings obtained from the study are listed below.

According to the findings, the psychological help needs of the university students differ significantly according to gender, class level, place of residence, longest living place, parental survival status variables; it was found that there was no difference according to the number of siblings and co-existence status of parents. In addition, it has been found that perceived social support and trust is related to the psychological help needs of the university students in a meaningful and negative way, and it has been determined that the perceived social support and assertiveness are significant predictors of the need for psychological help.

Keywords: Social support, assertiveness, psychological needs, need for psychological help.

Giriş

İnsanlar yaşam boyunca pek çok zorlukla karşılaşır. Bir bireyin hayata uyum sağlayabilmesi için bu zorlukları aşması gerekir ve bu zorlukların üstesinden gelebilmesi için çevresinde bulunan kaynakları etkin bir şekilde kullanabilmelidir. Sosyal bir varlık olan insan, yaşadığı sıkıntılar karşısında aile fertlerini, arkadaş ve dostlarını, akrabalarını yanında görmeyi ister. Bu unsurlar bireyin zorluklarla baş etmesinde kişinin en önemli yardımcılarıdır. Bu yardım davranışı insanlar için çok anlamlı olan “sosyal destek” kavramını ortaya çıkarmaktadır. Sosyal destek, en temel şekilde tanımlanacak olursa, bireye diğer insanlar tarafından sağlanan kaynaklardır (Cohen ve Syme, 1985).

İnsanlar, yaşamın farklı evrelerinde sosyal desteğin farklı tür ve fonksiyonlarıyla karşılaşmaktadırlar (Cohen ve Syme, 1985). Üniversite yılları da bireylerin yaşamlarında önemli bir dönemdir. Özellikle üniversite eğitiminin ilk yıllarında gençler yükseköğrenimleri için aile ve arkadaşlar gibi yakın sosyal destek unsurlarından uzaklaşarak hayatın zorluklarıyla tek başlarına yüzleşmek zorunda kalmaktadırlar. Bu durum onların duygusal ve ruhsal olarak zorlanmalarına ve örselenmelerine neden olmaktadır. Böylece ailelerinden uzakta öğrenim gören üniversite öğrencilerinin beslenme, barınma ve sağlık gibi temel gereksinimlerin yanında farklı psikolojik problemler yaşadıkları belirtilmektedir (Aytekin ve Bulduk, 2000). Bu psikolojik problemlerden biri de öğrencilerin sosyal destek eksikliğine bağlı yalnızlık hissi duymalarıdır (Demir, 1990). Aileden, arkadaştan ve öğretmenden algılanan sosyal desteğin düşük olması ise hem kız hem erkek öğrencilerde depresyona neden olmaktadır (Demaray ve Malecki, 2002; Kaltiala-Heine, Rimpela, Rantanen ve Laippala, 2001).

Psikolojik gereksinimlerin doyumunda önemli olabilecek kavramlardan biri de güvengenciliktir. Genel bir tanımına göre “bireyin kendini ifade edebilme yeteneği” (Bandura, Ross ve Ross, 1963) olan güvengencilik, insan ilişkilerinde eşitliği gözeten, gereksiz endişelerden

arınmış şekilde, bireyin kendi çıkarları doğrultusunda hareket edebilmesi, kendini savunabilmesi, duygularını dürüstçe ve rahatlıkla ifade edebilmesi, başkalarının haklarını çiğnmeden kendi haklarını kullanabilmesi davranışıdır (Alberti ve Emmons, 2002). Üniversite yaşamı öğrencilerin çok farklı sosyal gruplardan gelen insanlarla aynı ortamı paylaştıkları bir dönemdir ve bu süreç içerisinde üstesinden gelmek zorunda kalacakları birçok sorunla yüz yüze geleceklerdir. Öğrenciler, aldıkları eğitimde başarı gösterme, barınma, beslenme, ulaşım gibi birçok gereksinim ve gerekliliği yerine getirmeye çalışırken iletişim, kendini ifade edebilme, girişken olma gibi belli becerilere sahip olmak durumundadırlar. Güvengenlik, öğrencilerin sadece eğitim hayatında değil, yaşam boyu kullanacakları bir beceridir ve onların karşılaşacakları birçok sorunun üstesinden gelmelerinde etkili olacaktır (Tokcan, 1990; Taşocak, 2001; Yılmaz, 2005; Şen, 2011). Bazı çalışmalarda güvengenlik ile algılanan sosyal destek arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu (Güneş, Arslan ve Eliüşük, 2014; Ateş, 2011) ve aile ve arkadaş çevresinden sosyal destek aldığını hisseden bireylerin daha dışadönük ve güvengen bir kişilik geliştirdikleri (Lee ve Ciftci, 2014; Ateş, 2011) belirtilmiştir.

Üniversite öğrenimi esnasında birçok sorunla baş etmeye çalışan bireyler çok farklı psikolojik sorunlar yaşayabilmektedirler. Bu sorunlar üniversite öğrencilerinin psikolojik yardıma olan gereksinimini artırmaktadır. Bireyi psikolojik yardım almaya iten sebepler arasında psikolojik sağlığının kötü olması, bireye stres veren ve onun istemediği olayların yüksek düzeyde yaşanmasının yanı sıra gereksinim duyduğu anda sosyal destek alamaması da belirtilmektedir (Philips ve Murrel, 1994; akt: Erkan, Özbay, Cihangir-Çankaya ve Terzi, 2012). Bir psikolojik danışmanın yardım sürecini etkili bir şekilde sürdürebilmesi için kendisine başvuran bireyin psikolojik gereksinimlerinin farkında olması ve bu gereksinimleri doyuma ulaştırmada etkili olan faktör ve süreçleri iyi bilmesi gerekmektedir (Ay, 2014). Çünkü psikolojik danışma, bireyin gereksinimlerini belirleyen ve bu gereksinimlerin doyumuna hizmet eden yardım sürecidir (Schmidt, 1996; akt: Ültanır, 2005). Temel gereksinimlerinden yoksun kalan biri basitçe hasta olarak görülebilir; terapi sürecinde en üst düzey amaç olan bireyin kendini gerçekleştirmesine giden yolda en önemli adım, bireyin temel gereksinimlerinin doyumunu sağlamaktır (Maslow, 1943, 1970; akt: Ay, 2014).

Bireyin algıladığı sosyal destek ile psikolojik yardım almaya ilişkin tutum ve niyetleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla yapılan araştırmalarda ortaya birbirinden farklı sonuçlar çıkmaktadır (Topkaya ve Büyükgöze Kavas, 2015). Sosyal desteğin psikolojik yardım alma tutumunu olumlu yönde etkileyeceğini ifade eden bir görüşe göre: bireyin sahip olduğu sosyal destek kaynaklarının rollerinden birinin de onu psikolojik yardım alma konusunda teşvik etmesi olduğu, bireyin psikolojik yardım alma davranışının sosyal destek kaynakları tarafından

desteklenmesinin ya da aldığı psikolojik yardımın sosyal çevresinde bulunanlar tarafından bilinmesinin, psikolojik yardım almaya ilişkin tutumunu olumlu bir şekilde etkileyeceği, yüksek bir yardım alma niyeti ortaya koyacağı yönündedir (Malinauskas, 2010; Perna, 2011; Vogel, Wade, Wester, Larson ve Hackler, 2007). Bu doğrultuda yapılan araştırmalarda aile ve arkadaştan alınan sosyal desteğin psikolojik yardım alma tutumunu olumlu yönde etkilediğine dair bulgular ortaya konmuştur (Çebi, 2009; Arslantaş, Dereboy, Aştı ve Pektekin, 2011; Erkan, Özbay, Cihangir-Çankaya ve Terzi, 2012; Greenidge, Daire ve Lewis, 2011). Öte yandan bazı araştırmalarda aile, arkadaş ve başka bir özel kişiden alınan sosyal destek düzeyi ile psikolojik yardım alma tutumları arasında negatif bir ilişki olduğu, düşük düzeyde sosyal destek algılayan bireylerin psikolojik yardım almaya dair olumlu tutum geliştirdiklerini, yardım alma olasılıklarının daha yüksek olduğu bulguları ortaya konmuştur (Tata ve Leong, 1994; Cepeda-Benito ve Short, 1998; Miville ve Constantine, 2006; Karalp, 2009).

Güvengen ve sosyal destek sahibi bireylerin daha iyi sosyal ilişkiler geliştirmeleri onların sorunların çözümünde daha aktif bir yol izlemelerini sağlamaktadır. Sorunlarını daha etkili çözen bireylerin daha az psikolojik yardım gereksinimi hissedeceği düşünülmektedir. Bu kapsamda üniversite öğrencilerinin algılanan sosyal destek ve güvengenliklerinin, psikolojik yardım gereksinimleri üzerindeki rolünün ne düzeyde olduğunu incelemenin ilgili literatüre katkı sağlayacağı ve psikolojik yardım uygulamaları için aydınlatıcı olacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma üniversite öğrencilerinin algılanan sosyal destek ve güvengenlik düzeylerinin psikolojik yardım gereksinimleri üzerindeki rolünü yordamaya yönelik betimsel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın katılımcıları Erzincan Üniversitesine bağlı 6 fakülte (Eğitim, Fen/Edebiyat, Hukuk, İktisadi ve İdari Bilimler, Mühendislik ve İlahiyat Fakülteleri) ve 3 yüksekokulda (Sivil Havacılık, Beden Eğitimi ve Spor ve Sağlık Yüksek Okulları) örgün öğrenimlerine devam eden 846 lisans düzeyindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Katılımcıların 457'si kız (%54) ve 383'ü erkektir (%45). Ayrıca 6 (%1) kişi cinsiyetini belirtmemiştir. Katılımcıların sayısını belirlemede fakülte büyüklükleriyle oranlı olarak kota örnekleme yöntemi (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008) kullanılmış ancak katılımcılar uygun (kolay) örnekleme (Nakip, 2006; Büyüköztürk, ve diğ., 2008) yöntemi ile belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği (ÇBASDÖ)

“Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği” bireylerin aile, arkadaş ve özel bir insan olmak üzere üç farklı kaynaktan aldıkları sosyal desteğin yeterliliğini değerlendirmeleri amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Zimet ve arkadaşları (1988) tarafından geliştirilen ölçek toplamda on iki maddeden ve yukarıda belirtilen üç alt boyuttan oluşmaktadır. Her bir madde 1 (kesinlikle hayır) ile 7 (kesinlikle evet) arasında derecelendirilmiş likert tipi bir ölçektir. Her bir destek kaynağına ait alınan puanların toplanmasıyla alt ölçek puanları elde edilir, genel sosyal destek puanı ise bu üç alt ölçek puanlarının toplanmasıyla elde edilir. Elde edilen puanın düşük olması algılanan sosyal desteğin düşük olduğunu; yüksek olması ise algılanan sosyal destek düzeyinin yüksek olduğunu ifade etmektedir.

ÇBASDÖ Eker ve Arkar (1995) tarafından Türkçeye çevrilerek geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Normal, medikal ve psikiyatrik problemlere sahip olan deneklerin katılımıyla yapılan bu çalışmada ölçeğin üç faktörlü yapısını destekleyen bulgular elde edilmiştir. Ayrıca ölçeğin cronbach alpha katsayısı 0.78-0.92 olarak belirlenmiş, iç tutarlığı ve güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu belirtilmiştir.

Voltan-Acar kendini belirleme ölçeği

Voltan-Acar Kendini Belirleme Ölçeği, Voltan-Acar tarafından geliştirilmiş, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Voltan-Acar ve Öğretmen (2007) tarafından yapılmıştır. Ölçek güvengelik boyutu için 11, çekingenlik boyutu için 17 olmak üzere toplam 28 maddeden oluşmakta, her madde için yanıtlanan cevaplar beni hiç anlatmıyor derecesi (1) ile beni çok iyi anlatıyor derecesi (6) arasında değişen Likert tipindedir. Ölçekten elde edilecek puan en düşük 28, en yüksek 168’dir. Ölçekten elde edilen puanların düşük olması bireylerin güvengelik düzeylerinin düşük olduğunu; yüksek olması ise bireylerin güvengelik düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği 0.89 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyutlarında çekingen boyut için iç tutarlık güvenilirlik katsayısı 0.83, güvengelik boyutu için iç tutarlık güvenilirlik katsayısı 0.78 olarak elde edilmiş ve ölçeğin tamamına ait güvenilirlik katsayısı ise 0.87 hesaplanmıştır (Voltan-Acar ve Öğretmen, 2007).

Psikolojik yardım gereksinimi belirleme ölçeği

Psikolojik Yardım Gereksinimi Ölçeği, Ay ve Alver (2013) tarafından üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım gereksinimlerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş olan bir ihtiyaç doyum ölçeğidir. Ölçek dört alt boyut (güvenlik, sevgi/ait olma, saygı ve kendini gerçekleştirme) ve toplamda 35 maddeden oluşan, öz bildirim dayalı likert tipi bir ölçektir.

Yapılan çalışmada açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %51.11'inin açıklandığı 35 madde ve 4 faktörlü bir yapı elde edilmiş, elde edilen bu yapının doğrulayıcı faktör analiziyle model uyumu test edilmiş ve birinci düzey DFA sonuçları elde edilen faktör yapısına dair model uyum indekslerinin tamamının iyi düzeyde olduğu ifade edilmiştir (Ay ve Alver, 2013).

Güvenirlilik analizleri için ölçeğin iç tutarlık, iki yarı ve test-tekrar test güvenirliliğine bakıldığı çalışmada, iç tutarlık katsayısının 0.91, iki yarı güvenirliliğin 0.89, test tekrar test güvenirliliğinin ölçek toplamı için 0.90; alt boyutlar için ise sırasıyla 0.91, 0.90, 0.88, 0.92 olarak bulunduğu belirtilmiştir (Ay ve Alver, 2013).

Psikolojik Yardım Gereksinimi Belirleme Ölçeğinin geçerlik ve güvenirlilik çalışması amacıyla yapılmış olan bu çalışmada, ölçeğin üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım gereksinimlerini taramak amacıyla yapılan araştırmalarda kullanılabileceği belirtilmiştir (Ay ve Alver, 2013).

Kişisel bilgi formu

Sosyal destek, güvengenlik ve psikolojik yardım ihtiyacı ile ilişkili olabileceği düşünülen bazı demografik değişkenleri tespit etmek amacıyla geliştirilen kişisel bilgi formu, ilgili literatür taraması sonucu araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu form, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, sınıf seviyesi, barınma yeri, kardeş sayısı, anne-babalarının yaşama, birliktelik ve eğitim durumları, en uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri, fakülteleri, algıladıkları sosyo-ekonomik düzey gibi sosyo-demografik değişkenler hakkında bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve analiz edilmiştir. Bu kapsamda öncelikle verilerin parametrik nitelik taşıyıp taşımadığının belirlenmesi amacıyla normallik ve homojenlik analizleri yapılmış ve değişkenlerin önemli bir kısmının parametrik nitelik taşıdığı saptanmıştır. Buna karşın anne baba birliktelik durumu, anne babanın hayatta olma değişkeni ve fakülte değişkenlerinin normal dağılım göstermesine rağmen homojen dağılım göstermediği saptandığı için bu üç değişkene ilişkin veri analizleri Kruskal Wallis testi ile yapılmıştır. Diğer değişkenlere ilişkin veri analizleri ise bağımsız örneklem için *t*-testi, tek faktörlü varyans analizi (ANOVA), Tukey testi, Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analiz tekniği kullanılmıştır. Veri analizi sürecinde bütün değişkenlerin analizinde anlamlılık katsayısı olarak .05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım gereksinimleri ile bazı sosyo-demografik değişkenler, algılanan sosyal destek ve güvengenlik arasındaki ilişkilerine dair bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyete Göre Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki Farka İlişkin Bağımsız Grup *t*-Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Güvenlik	Kız	457	14,82	3,46	2.34	.019
	Erkek	383	14,24	3,66		
Sevgi/Ait Olma	Kız	457	22,74	6,50	2.38	.017
	Erkek	383	23,81	6,36		
Saygı	Kız	457	17,87	4,59	.39	.69
	Erkek	383	18,00	4,58		
Kendini Gerçekleştirme	Kız	457	17,94	5,55	.38	.69
	Erkek	383	18,09	5,70		
Yardım İhtiyacı	Kız	457	73,37	17,28	.64	.51
	Erkek	383	74,13	16,70		

Tablo 1 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacı puanlarının güvenlik alt boyutunda ($t_{838} = 2,34$, $p < .05$) ve sevgi alt boyutunda ($t_{838} = 2,38$, $p < .05$) cinsiyete göre anlamlı farklılaşma gösterdiği bulunmuştur. Ortalamalar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için aritmetik ortalamalar incelendiğinde güvenlik alt boyutunda kızların puan ortalamasının erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu buna karşın sevgi alt boyutunda ise erkeklerin puan ortalamasının kızlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 2: Sınıf Seviyesine Göre Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki Farka İlişkin Tek Faktörlü ANOVA Sonuçları

Değişken	Sınıf	N	X	Ss	F	p
Güvenlik	1. Sınıf	238	13,78	3,44	7.28	.00
	2. Sınıf	282	14,93	3,70		
	3. Sınıf	255	15,04	3,30		
	4. Sınıf	59	13,93	4,11		
Sevgi/Ait Olma	1. Sınıf	238	23,00	6,14	.41	.74
	2. Sınıf	282	23,19	6,59		
	3. Sınıf	255	23,15	6,58		
	4. Sınıf	59	24,04	6,48		
Saygı	1. Sınıf	238	18,03	4,68	.93	.42
	2. Sınıf	282	17,55	4,69		
	3. Sınıf	255	18,19	4,34		
	4. Sınıf	59	17,90	4,67		
Kendini Gerçekleştirme	1. Sınıf	238	18,13	5,89	.96	.40
	2. Sınıf	282	17,60	5,29		
	3. Sınıf	255	18,38	5,66		
	4. Sınıf	59	17,66	6,00		
Yardım İhtiyacı	1. Sınıf	238	72,93	16,82	.54	.65
	2. Sınıf	282	73,28	17,18		
	3. Sınıf	255	74,76	16,76		
	4. Sınıf	59	73,43	18,83		

Tablo 2 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacı puan ortalamalarının sadece güvenlik alt boyutunda öğrenim görülmekte olan sınıf seviyesine göre anlamlı düzeyde farklılaşma gösterdiği görülmektedir ($F_{830} = 7,28$, $p < .05$). Ortalamalar

arasındaki farkın kaynağını belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi yapılmış ve birinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin güvenlik ihtiyacı puan ortalamalarının ikinci sınıf ve üçüncü sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3: Barınma Yerine Göre Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki Farka İlişkin Tek Faktörlü ANOVA Sonuçları

Değişken	Sınıf	N	X	Ss	F	p
Güvenlik	Yurt	521	14,73	3,56	2.15	.11
	Öğrenci evi	179	14,42	3,53		
	Aile/Akraba Yanı	144	14,06	3,56		
Sevgi/Ait Olma	Yurt	521	23,61	6,60	4.81	.00
	Öğrenci evi	179	23,31	6,07		
	Aile/Akraba Yanı	144	21,74	6,07		
Saygı	Yurt	521	18,07	4,70	1.56	.21
	Öğrenci evi	179	17,97	4,35		
	Aile/Akraba Yanı	144	17,31	4,34		
Kendini Gerçekleştirme	Yurt	521	18,15	5,72	.34	.70
	Öğrenci evi	179	17,76	5,35		
	Aile/Akraba Yanı	144	17,92	5,62		
Yardım İhtiyacı Toplam	Yurt	521	74,56	17,45	2.46	.08
	Öğrenci evi	179	73,45	15,97		
	Aile/Akraba Yanı	144	71,03	16,28		

Tablo 3 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacı puan ortalamalarının sadece sevgi alt boyutunda barınma yerine göre anlamlı düzeyde farklılaşma gösterdiği görülmektedir ($F_{830} = 4,81, p < .05$). Ortalamalar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi yapılmış ve yurtta kalan öğrencilerin sevgi ihtiyacı puan ortalamalarının ailesinin ve akrabalarının yanında kalanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4: Kardeş Sayısına Göre Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki Farka İlişkin Tek Faktörlü ANOVA Sonuçları

Değişken	Sınıf	N	X	Ss	F	p
Güvenlik	Tek Çocuk	11	14,27	3,07	1.57	.19
	İki kardeş	156	14,33	3,38		
	Üç kardeş	249	14,25	3,69		
	Dört ve daha fazla	429	14,81	3,55		
Sevgi/Ait Olma	Tek Çocuk	11	24,00	7,71	1.56	.19
	İki kardeş	156	22,44	6,25		
	Üç kardeş	249	22,96	6,44		
	Dört ve daha fazla	429	23,64	6,49		
Saygı	Tek Çocuk	11	19,46	6,22	1.46	.22
	İki kardeş	156	17,35	4,54		
	Üç kardeş	249	17,91	4,66		
	Dört ve daha fazla	429	18,11	4,52		
Kendini Gerçekleştirme	Tek Çocuk	11	19,09	6,49	.21	.88
	İki kardeş	156	18,02	5,76		
	Üç kardeş	249	17,87	5,71		
	Dört ve daha fazla	429	18,10	5,56		
Yardım İhtiyacı Toplam	Tek Çocuk	11	76,83	20,91	1.15	.32
	İki kardeş	156	72,15	16,52		
	Üç kardeş	249	73,00	17,58		
	Dört ve daha fazla	429	74,67	16,82		

Tablo 4 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacı puan ortalamalarının hiçbir boyutta anlamlı düzeyde farklılaşma göstermediği bulunmuştur. Bundan dolayı kardeş sayısının üniversite öğrencilerinde psikolojik yardım ihtiyacını anlamlı düzeyde farklılaştıran bir etmen olmadığı söylenebilir.

Tablo 5: En Uzun Süre Yaşanılan Yerleşim Yerine Göre Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki Farka İlişkin Tek Faktörlü ANOVA Sonuçları

Değişken	Eğitim Düzeyi	N	X	Ss	F	p
Güvenlik	Köy/Kasaba	168	15,23	3,78	4.14	.00
	İlçe	239	14,72	3,46		
	İl	305	14,35	3,52		
Sevgi/Ait Olma	Büyükşehir	132	13,88	3,43	2.43	.06
	Köy/Kasaba	168	24,40	6,39		
	İlçe	239	23,15	6,28		
Saygı	İl	305	22,85	6,64	3.57	.01
	Büyükşehir	132	22,78	6,36		
	Köy/Kasaba	168	18,72	4,46		
Kendini Gerçekleştirme	İlçe	239	18,14	4,59	.28	.84
	İl	305	17,68	4,44		
	Büyükşehir	132	17,10	4,98		
Yardım İhtiyacı Toplam	Köy/Kasaba	168	18,24	5,47	2.67	.04
	İlçe	239	18,10	5,74		
	İl	305	18,0	5,64		
	Büyükşehir	132	17,66	5,75		
	Köy/Kasaba	168	76,59	16,40		
	İlçe	239	74,11	17,37		
	İl	305	72,90	16,93		
	Büyükşehir	132	71,42	17,30		

Tablo 5 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacı puan ortalamalarının güvenlik ihtiyacı alt boyutunda ($F_{830} = 4,14, p < .05$), saygı ihtiyacı alt boyutunda ($F_{830} = 3,57, p < .05$) ve ölçek toplam puanı açısından ($F_{830} = 2,67, p < .05$) yaşanılan yere göre anlamlı farklılaşma gösterdiği görülmektedir.

Ortalamalar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi yapılmış ve güvenlik alt boyutunda köyde/kasabada yaşayanların puan ortalamalarının ilde ve büyükşehirde yaşayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu, saygı alt boyutunda köyde/kasabada yaşayanların puan ortalamasının sadece büyükşehirde yaşayanlara göre ve ölçek toplam puanı açısından ise yine köyde/kasabada yaşayanların puan ortalamasının büyükşehirde yaşayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Buna karşın üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacı puan ortalamalarının sevgi ihtiyacı alt boyutunda ($F_{830} = 2,43, p > .05$) ve kendini gerçekleştirme alt boyutunda ($F_{830} = ,28, p > .05$) yaşanılan yere göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermediği bulunmuştur.

Tablo 6: Anne Babanın Hayatta Olma Durumu ile Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki Farka İlişkin Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Değişken	Fakülte	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Güvenlik	İkisi de sağ	793	419,29	10.66	.01
	Anne sağ Baba ölü	40	500,38		
	Baba sağ Anne ölü	7	560,21		
	İkisi de ölü	5	199,80		
Sevgi/ Ait Olma	İkisi de sağ	793	420,87	1.04	.79
	Anne sağ Baba ölü	40	457,25		
	Baba sağ Anne ölü	7	462,79		
	İkisi de ölü	5	431,30		
Saygı	İkisi de sağ	793	420,33	3.58	.31
	Anne sağ Baba ölü	40	490,05		
	Baba sağ Anne ölü	7	379,43		
	İkisi de ölü	5	370,80		
Kendini gerçekleştirme	İkisi de sağ	793	417,58	7.82	.06
	Anne sağ Baba ölü	40	507,86		
	Baba sağ Anne ölü	7	569,50		
	İkisi de ölü	5	398,30		
Yardım İhtiyacı	İkisi de sağ	793	418,73	5.76	.12
	Anne sağ Baba ölü	40	499,28		
Toplam	Baba sağ Anne ölü	7	522,86		
	İkisi de ölü	5	350,30		

Tablo 6 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacı puan ortalamalarının güvenlik ihtiyacı alt boyutunda anne babanın hayatta olma durumuna göre anlamlı farklılaşma gösterdiği görülmektedir ($\chi^2 = 10,66$, $p < .05$). Ortalamalar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için bağımsız örneklem için t -testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmış ve anne babanın ikisi de ölü olanların güvenlik ihtiyacı puan ortalamalarının annesi sağ babası ölü olanlara göre ve babası sağ annesi ölü olanlara göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu bulunmuştur.

Tablo 7: Anne Babanın Birliktelik Durumuna Göre Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki Farka İlişkin Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Değişken	Fakülte	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Güvenlik	Evli ve beraber	774	400,18	1.68	.43
	Boşanmış	18	334,47		
	Evli ama ayrı	5	448,80		
Sevgi/Ait Olma	Evli ve beraber	774	398,61	.50	.77
	Boşanmış	18	395,33		
	Evli ama ayrı	5	471,80		
Saygı	Evli ve beraber	774	397,65	2.90	.23
	Boşanmış	18	408,81		
	Evli ama ayrı	5	572,10		
Kendini gerçek.	Evli ve beraber	774	399,57	.178	.91
	Boşanmış	18	382,25		
	Evli ama ayrı	5	370,30		
Yardım İhtiyacı	Evli ve beraber	774	398,89	.52	.76
	Boşanmış	18	384,53		
Toplam	Evli ama ayrı	5	468,60		

Tablo 7'deki bulgulara göre üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım ihtiyacı puan ortalamalarının hiçbir alt boyutta anlamlı düzeyde farklılaşma göstermediği gözlenmektedir.

Tablo 8: Güvengenlik ve Algılanan Sosyal Destek ile Psikolojik Yardım İhtiyacı Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

	Güvenlik	Sevgi	Saygı	Kendini gerçekleştirme
Aile destek	-.20**	-.32*	-.29**	-.35**
Arkadaş destek	-.35**	-.59**	-.45**	-.38**
Özel destek	-.21**	-.36**	-.32**	-.29**
Güvengenlik	-.34**	-.39**	-.48**	-.47**
Çekingenlik	.40*	.33**	.37**	.30**

* $p < .01$, ** $p < .05$

Tablo 8 incelendiğinde psikolojik yardım ihtiyacının tüm alt boyutlarının algılanan sosyal desteğin alt boyutları ve güvengenliğin alt boyutları ile anlamlı düzeyde ilişkilere sahip olduğu görülmektedir.

Güvengenlik ve algılanan sosyal desteğin psikolojik yardım ihtiyacı üzerinde yordayıcı etkisini incelemek için çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmış ve elde edilen bulgular aşağıda her bir alt boyut için ve toplam puan için sırasıyla verilmiştir.

Tablo 9: Güvenlik İhtiyacının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Değişken	B	Standart hata	β	t	p
Sabit	25.79	.74		34.93	.000
Aile desteği	-.028	.023	-.040	-1.22	.22
Arkadaş desteği	-.167	.024	-.26	-6.89	.000
Özel destek	.021	.019	.039	1.082	.28
Çekingen	.067	.008	.291	8.85	.000
Güvengen	-.062	.015	-.143	-4.21	.000

R= .50, R²= .25, F= 57.781, p<.05

Tablo 9 incelendiğinde algılanan sosyal destek ve güvengenliğin güvenlik ihtiyacının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir (**R= .50, R²= .25, F= 57.78, p<.05**). Elde edilen bulgular güvengenlik ve algılanan sosyal desteğin güvenlik ihtiyacındaki varyansın % 25'ini açıkladığı ve bu iki değişkenin güvenlik ihtiyacı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Yordayıcı değişkenlere bakıldığında algılanan sosyal destek değişkeninin sadece arkadaş desteği alt boyutunun güvenlik ihtiyacını yordadığı ve arkadaş desteğindeki bir puanlık değişimin güvenlik ihtiyacında .16 puanlık değişime sebep olacağı söylenebilir. Güvengenliğin ise her iki boyutu da güvenlik ihtiyacını anlamlı düzeyde yordamaktadır. Bu kapsamda çekingenlik alt boyutunda bir puanlık değişimin güvenlik ihtiyacında .29 puanlık bir değişime sebep olacağı güvengenlik alt boyutunda bir puanlık değişimin ise güvenlik ihtiyacında .14 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir.

Elde edilen bulgulardan hareketle arkadaş desteği, güvengenlik ve çekingenliğin güvenlik ihtiyacı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Tablo 10: Sevgi/Ait Olma İhtiyacının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Değişken	B	Standart hata	β	t	p
Sabit	48.43	1.17		41.31	.000
Aile desteği	-.11	.036	-.086	-3.02	.003
Arkadaş desteği	-.56	.038	-.48	-14.50	.000
Özel destek	-.001	.030	-.001	-.025	.98
Çekingen	.068	.012	.16	5.64	.000
Güvengen	-.13	.023	-.16	-5.50	.000

R= .65, R²= .42, F= 126.31, p < .05

Tablo 10 incelendiğinde algılanan sosyal destek ve güvengenliğin sevgi/ait olma ihtiyacının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir (**R= .65, R²= .42, F= 126,31, p < .05**). Elde edilen bulgular güvengenlik ve algılanan sosyal desteğin sevgi ihtiyacındaki varyansın %42'sini açıkladığı ve bu iki değişkenin sevgi ihtiyacı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Yordayıcı değişkenlere bakıldığında algılanan sosyal destek değişkeninin arkadaş desteği ve aile desteği alt boyutlarının sevgi/ait olma ihtiyacını yordadığı görülmektedir. Bu kapsamda aile desteğinde meydana gelecek olan bir puanlık bir değişimin sevgi ihtiyacında .08 puanlık bir değişime ve arkadaş desteğindeki bir puanlık artışında sevgi ihtiyacında .47 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir. Özel kişiden algılanan destek ise sevgi/ait olma ihtiyacını yordamamaktadır.

Buna karşın hem güvengenlik hem de çekingenlik alt boyutları birlikte sevgi/ait olma ihtiyacını anlamlı düzeyde yordamaktadırlar. Bu kapsamda güvengenlikteki bir puanlık artışın sevgi ihtiyacında .16 puanlık ve çekingenlikteki bir puanlık artışında sevgi ihtiyacında .16 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir.

Elde edilen bulgulardan hareketle aile ve arkadaş desteği, güvengenlik ve çekingenliğin sevgi/ait olma ihtiyacı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Tablo 11: Saygı İhtiyacının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Değişken	B	Standart hata	β	t	p
Sabit	36.33	.87		41.66	.000
Aile desteği	-.076	.027	-.084	-2.82	.005
Arkadaş desteği	-.230	.029	-.28	-8.06	.000
Özel destek	-.021	.023	-.031	-.95	.34
Çekingen	-.053	.009	-.18	-5.96	.000
Güvengen	-.17	.017	-.30	-9.68	.000

R= .61, R²= .37, F= 101.03, p < .05

Tablo 11 incelendiğinde algılanan sosyal destek ve güvengenliğin saygı ihtiyacının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir (**R= .61, R²= .37, F= 101,03, p < .05**). Elde edilen bulgular güvengenlik ve algılanan sosyal desteğin saygı ihtiyacındaki varyansın % 37'sini açıkladığı ve bu iki değişkenin saygı ihtiyacı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Yordayıcı değişkenlere bakıldığında algılanan sosyal destek değişkeninin arkadaş desteği ve aile desteği alt boyutlarının saygı ihtiyacını yordadığı görülmektedir. Bu kapsamda aile desteğinde meydana gelecek olan bir puanlık bir değişimin saygı ihtiyacında .08 puanlık bir

değişime ve arkadaş desteğindeki bir puanlık artışında saygı ihtiyacında .27 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir. Özel kişiden algılanan destek ise saygı ihtiyacını yordamamaktadır.

Bununla birlikte hem güvengenlik hem de çekingenlik alt boyutları birlikte saygı ihtiyacını anlamlı düzeyde yordamaktadırlar. Bu kapsamda güvengenlikteki bir puanlık artışın saygı ihtiyacında .18 puanlık ve çekingenlikteki bir puanlık artışında saygı ihtiyacında .30 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir.

Elde edilen bulgulardan hareketle aile ve arkadaş desteği, güvengenlik ve çekingenliğin saygı ihtiyacı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Tablo 12: Kendini Gerçekleştirme İhtiyacının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Değişken	B	Standart hata	β	t	p
Sabit	39.92	1.11		35.94	.000
Aile desteği	-.22	.035	-.20	-6.33	.000
Arkadaş desteği	-.17	.036	-.17	-4.71	.000
Özel destek	-.027	.029	-.032	-.94	.35
Çekingen	.034	.011	.092	2.96	.003
Güvengen	-.23	.022	-.33	-10.35	.000

R= .57, R²= .33, F= 82,63, p < .05

Tablo 12 incelendiğinde algılanan sosyal destek ve güvengenliğin kendini gerçekleştirme ihtiyacının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir (R= .57, R²= .33, F= 82,63, p < .05). Elde edilen bulgular Güvengenlik ve algılanan sosyal desteğin kendini gerçekleştirme ihtiyacındaki varyansın % 33'ünü açıkladığı ve bu iki değişkenin kendini gerçekleştirme ihtiyacı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Yordayıcı değişkenlere bakıldığında algılanan sosyal destek değişkeninin arkadaş desteği ve aile desteği alt boyutlarının kendini gerçekleştirme ihtiyacını yordadığı görülmektedir. Bu kapsamda aile desteğinde meydana gelecek olan bir puanlık bir değişimin kendini gerçekleştirme ihtiyacında .19 puanlık bir değişime ve arkadaş desteğindeki bir puanlık artışında kendini gerçekleştirme ihtiyacında .16 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir. Özel kişiden algılanan destek ise kendini gerçekleştirme ihtiyacını yordamamaktadır.

Buna karşın hem güvengenlik hem de çekingenlik alt boyutları birlikte *kendini gerçekleştirme* ihtiyacını anlamlı düzeyde yordamaktadırlar. Bu kapsamda güvengenlikteki bir puanlık artışın kendini gerçekleştirme ihtiyacında .09 puanlık ve çekingenlikteki bir puanlık artışında kendini gerçekleştirme ihtiyacında .33 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir.

Elde edilen bulgulardan hareketle aile ve arkadaş desteği, güvengenlik ve çekingenliğin kendini gerçekleştirme ihtiyacı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Tablo 13: Psikolojik Yardım İhtiyacı Toplam Puanının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Değişken	B	Standart hata	β	t	p
Sabit	150.47	2.96		50.77	.000
Aile desteği	-.43	.092	-.13	-4.70	.000
Arkadaş desteği	-1.13	.097	-.36	-11.59	.000
Özel destek	-.029	.077	-.011	-.37	.71
Çekingen	.22	.030	.20	7.29	.000
Güvengen	-.59	.059	-.28	-9.95	.000

R= .69, R²= .47, F= 153,32, p < .05

Tablo 13 incelendiğinde algılanan sosyal destek ve güvengenliğin psikolojik yardım ihtiyacı toplam puanının anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir (**R= .69, R²= .47, F= 153,32, p < .05**). Elde edilen bulgular güvengenlik ve algılanan sosyal desteğin psikolojik yardım ihtiyacı toplam puanındaki varyansın % 47'sini açıkladığı ve bu iki değişkenin toplam puan üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Yordayıcı değişkenlere bakıldığında algılanan sosyal destek değişkeninin arkadaş desteği ve aile desteği alt boyutlarının toplam puanı yordadığı görülmektedir. Bu kapsamda aile desteğinde meydana gelecek olan bir puanlık bir değişimin toplam psikolojik yardım ihtiyacında .12 puanlık bir değişime ve arkadaş desteğindeki bir puanlık artışın da toplam psikolojik yardım ihtiyacında .36 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir. Özel kişiden algılanan destek ise toplam psikolojik yardım ihtiyacını yordamamaktadır.

Buna karşın hem güvengenlik hem de çekingenlik alt boyutları birlikte toplam psikolojik yardım ihtiyacını anlamlı düzeyde yordamaktadırlar. Bu kapsamda güvengenlikteki bir puanlık toplam psikolojik yardım ihtiyacında .20 puanlık ve çekingenlikteki bir puanlık artışında toplam psikolojik yardım ihtiyacında .28 puanlık bir değişime sebep olacağı söylenebilir.

Elde edilen bulgulardan hareketle aile ve arkadaş desteği, güvengenlik ve çekingenliğin toplam psikolojik yardım ihtiyacı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Tartışma

Araştırmanın bulgularına göre kız öğrencilerin sevgi/ait olma ihtiyacı alt boyutunda erkek öğrencilere göre daha fazla psikolojik yardıma gereksinim duydukları görülmektedir. Bu bulgu, kız öğrencilerin daha fazla sevgi ihtiyacı hissettiklerini ortaya koyan diğer çalışmaların bulgularını destekler niteliktedir (Uysal, 2006; Cihangir-Çankaya, 2009a; Toprak, 2014; Özgen, 2016). Kız öğrencilerin sevgi alt boyutunda erkek öğrencilere göre daha fazla gereksinim duymaları, onların toplumsal cinsiyet rolleriyle açıklanabilir. Çünkü kız çocuklarının daha uysal, çevresindeki insanlara karşı daha duyarlı özelliklere sahip olması beklentisine karşın erkek çocuklarının daha güvengen ve güçlü olmaları beklenmektedir. Bu duruma bağlı olarak sevgi ihtiyacı hissetse bile erkeklerin bu gereksinimlerini belirtmeleri düşük bir ihtimal olarak

değerlendirilmektedir. Oysa kızlar daha zayıf, kişiler arası iletişim ve yardımlaşmaya daha açık olan toplumsal cinsiyet rollerine bağlı olarak hissettikleri gereksinimleri daha rahat ve açık bir biçimde ifade edebilmektedirler.

Araştırmanın bulgularına göre 1. sınıf öğrencilerinin güvenlik ihtiyacı alt boyutunda 2. ve 3. sınıf öğrencilerine göre daha az psikolojik yardıma gereksinim duydukları görülmektedir. Yapılan literatür taramasında bu bulguyu destekleyen bir bulguya ulaşılamamıştır fakat, öğrencilerin psikolojik gereksinimlerinin sınıf düzeylerine göre farklılaşmadığını belirten araştırmalar mevcuttur (Hamurcu, 2011; Gençtanırım ve Tay, 2015). Aslında 1. sınıf öğrencilerinin güvenlik gereksinimlerinin diğer sınıflara göre daha yüksek olması beklenebilir. Ancak, bu öğrencilerin üniversite yaşamına yeni başlamış olmaları ve birçok farklı problemle yüzleştikleri düşünülürse güvenlik ihtiyacı gibi bazı temel gereksinimlerinin belirgin olarak farkında olmadıkları düşünülebilir.

Araştırmanın bulgularına göre yurttan kalan öğrencilerin sevgi gereksinimlerinin ailesinin veya akrabasının yanında kalan öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Barınma yeri ile yalnızlık, sosyal destek ve depresif belirtiler arasında anlamlı bir ilişki olmadığını belirten araştırma bulgularına karşın (Özdel, Bostancı, Özdel ve Oğuzhanoglu, 2002; Yılmaz, Yılmaz ve Karaca, 2008) ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin depresyon, yalnızlık ve kaygı düzeylerinin yurttan kalan öğrencilere göre anlamlı düzeyde düşük; ruh sağlıklarının ise anlamlı düzeyde yüksek olduğunu belirten araştırma bulguları da mevcuttur (Doğan, Doğan, Çorapçioğlu ve Çelik, 1994; Buluş, 1997; Erim, 2001; Kutlu, 2003; Çakmak ve Hevedanlı, 2004; Koç ve Polat, 2006; Köse, 2009). Bu bulgu öğrencilerin ailelerinden ayrı ve uzakta yaşamalarıyla açıklanabilir. Zira üniversite çağına kadar ailesiyle birlikte yaşayan, sevgi ihtiyacını aile üyelerinden karşılayan birey öğrenimi için ailesinden ayrı yaşamak zorunda kalmış ve bu eksikliği hissetmiş olabileceği söylenebilir.

Psikolojik yardım ihtiyacının kardeş sayısına göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür. Kardeş sayısı ile psikolojik gereksinim arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmaların ortaya koyduğu bulgular farklılıklar göstermektedir. Eren (1994), kardeş sayısının psikolojik gereksinimlerde kısmen farklılık oluşturduğunu; Özyıldırım (2011) ise, üniversite öğrencilerinin kardeş sayısı ile psikolojik gereksinimleri arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığını belirtmiştir. Öte yandan kardeş sayısı arttıkça psikolojik ihtiyacın arttığına dair bulgular da mevcuttur (Doğan ve Kesici, 2015). Her ne kadar kardeş sayısının artmasıyla bireylerin ebeveynlerinden alacakları ilgi ve desteğin azalacağı düşünülse de son yıllarda ebeveynlerin kardeş kıskançlığı ve çocukların ilgi sevgi gereksinimleri konusunda bilinçlenerek bu gereksinimleri karşılamada çaba sarf etmeleriyle, kardeş sayısının psikolojik ihtiyacı

karşılımda olumsuz etkisinin ortadan kaldırıldığı düşünülebilir. Bununla birlikte psikolojik yardım ihtiyacını belirleyen unsurların kardeş sayısından öte ebeveyn ve kardeşlerle olan ilişkinin niteliğiyle ilişkili olduğu da düşünülebilir.

Psikolojik yardım ihtiyacının en uzun süre yaşanan yerleşim yerine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığına bakıldığında; güvenlik ihtiyacının köyde/kasabada yaşayan üniversite öğrencilerinde il ve büyükşehirde yaşayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu; saygı ve genel psikolojik yardım gereksinimlerinin ise köyde/kasabada yaşayan üniversite öğrencilerinde büyükşehirde yaşayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan literatür taramasında bu bulgunun doğrudan karşılaştırılacağı bir bulguya rastlanmamıştır. Ancak, köy/kasaba gibi küçük, insanların birbirini tanıdığı ve nispeten yakın ilişkiler içinde olduğu bir ortamda yetişmiş gençlerin üniversite eğitimiyle beraber büyük şehirlerin kalabalık, karmaşık ve insan ilişkilerinin daha yüzeysel olduğu bir ortamda bulunmalarının onların tedirgin olmalarında etkili olduğu ve bu yüzden güvenlik gereksinimlerinin yüksek olduğu düşünülebilir.

Köyde/kasabada yaşayan üniversite öğrencilerinin saygı gereksinimlerinin büyükşehirde yaşayan öğrencilere göre daha yüksek olması bulgusunun doğrudan karşılaştırılacağı bir araştırma bulgusuna rastlanmamakla birlikte Çelikkaleli ve Gündoğdu (2005) ve Özaydın (2011), üniversite öğrencilerinin psikolojik gereksinimlerinin en uzun süre yaşadıkları yerleşim yerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı bulgusunu ortaya koymuşlardır. Köy/kasaba gibi daha geleneksel ve toplumsal anlamda dar bir çevrede yaşayan bireylerin şehirlerdeki sosyal iletişim ortamlarına uyum sağlamaları güç olmakta ve kendilerini bu çevrelere kabul ettirebileceklerine dair öz yeterlik algılarının düşük olduğu değerlendirilmektedir. Bu durumun onların toplumun kendilerini kabul etmesi yönündeki saygı gereksinimlerini artırdığı düşünülmektedir.

Köyde/kasabada yaşayan üniversite öğrencilerinin genel psikolojik yardım gereksinimlerinin büyükşehirde yaşayan öğrencilere göre daha yüksek olması yukarıda belirtilen durumların yanında köy ve kasaba gibi küçük yerleşim yerlerinde gereksinimleri gidermeye yönelik farklı kaynaklara ulaşma imkânlarının kısıtlılığı ve bu gençlerin farklı kaynaklara ulaşma ve bu kaynaklardan faydalanma noktasındaki yetersiz deneyimleriyle alakalı olduğu söylenebilir.

Anne babasının her ikisinin de hayatını kaybettiği üniversite öğrencilerinin güvenlik gereksinimlerinin annesi sağ babası hayatta olmayan ve babası sağ annesi hayatta olmayan öğrencilere göre daha düşük olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan literatür taramasında üniversite öğrencilerinin anne babalarının hayatta olma durumu ile psikolojik gereksinimlerinin

farklılaşıp farklılaşmadığını doğrudan inceleyen bir araştırmaya rastlanmamış; fakat aileden algılanan desteğin azalmasıyla ruhsal belirtilerin arttığını, ailesinden ayrı yaşayan öğrencilerin psikolojik yardıma daha fazla gereksinim duyduklarını ortaya koyan bulgular mevcuttur (İmamoğlu ve Yasak, 1993; Canetti, Bachar, Galili-Weisstub, De-Nour ve Shalev, 1997; Wentzel, 1998; Bayram, 1999). Yine anne babanın yokluğu durumunda bebeğin güven duygusunun sarsılacağı ifade edilmektedir (Granot, 2005). Bu araştırma bulgusunun sözü edilen araştırma bulgularını desteklememesinin nedeninin, anne babası hayatta olmayan bireyler üzerinde değil de anne babasından ayrı yaşayan ya da onlarla birlikte yaşadığı halde destek alamayan bireyler üzerinde çalışılmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Anne baba, bebeklik döneminden itibaren bireyin güvenlik ihtiyacını karşılamada en etkili varlıklardır. Ancak ebeveynlerinden yoksun olan birey yaşamı boyunca karşılaştığı tehlikeleri bertaraf etmede ve güvenliğini sağlamada kendi çabalarını kullanmak zorunda kalmıştır. Hayatın zorluklarıyla ebeveyn desteği olmadan baş etmek durumunda kalan bireylerin sorunlarla baş etmede öz yeterliklerinin yüksek olduğu düşünülebilir. Öte yandan araştırmada hem anne hem babası hayatta olmayan üniversite öğrencisi sayısının oldukça az olması da (5 öğrenci) sonucun bu yönde çıkmasına neden olmuş olabilir. Daha geniş bir örneklemede farklı sonuçlar elde edilebilir.

Yapılan literatür taramasında üniversite öğrencilerinin anne babalarının birliktelik durumuna ile psikolojik gereksinimlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin anne babalarının birliktelik durumu ile psikolojik gereksinimleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulgusu desteklenememektedir. Toplumumuzda anne babası boşanmış ya da ayrı yaşayan çocuklara daha dikkatli ve ilgili davranılabilmektedir. Zira çocuğun ebeveynlerinden herhangi birinin eksikliğini hissetmemesi için başta yakın akrabalar (amca, dayı, hala, teyze, ana anne, babaanne, dede vb.) olmak üzere çocukla aynı sosyal ortamı paylaşan diğer yetişkinler, onun bazı duygusal gereksinimlerini karşılamaya çalışmaktadırlar. Bu durumun anne babası ayrı yaşayan ya da boşanmış çocukların psikolojik gereksinimlerinin anne babası birlikte yaşayan çocuklara göre farklılaşmamasında önemli bir etken olabilir.

Arkadaşlarından algılanan sosyal destek ve güvengenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin güvenlik gereksinimlerinin düşük düzeyde olduğu; çekingenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin ise güvenlik gereksinimlerinin yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan literatür taramasında öğretmenlerin algıladıkları sosyal destek düzeyi ile güven düzeyi arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu belirten çalışmanın yanı sıra (Taşdan ve Yalçın, 2010) dolaylı yollardan da olsa örgüt desteğinin güven algısı üzerinde olumlu yönde

etkisi olduğunu belirten araştırma bulguları da mevcuttur (Eisenberger, Fasolo, Davis-LaMastro, 1990; Tan ve Tan, 2000; Stinglhamber, De Cremer ve Mercken, 2006). Arkadaş grubu tarafından ilgi ve destek gören öğrenci, herhangi bir olumsuz ya da acil durumda arkadaşlarının kendisine yardımcı olacağını bilincinde olduğu için kendini güvende hissedecektir. Güvengenlik ile güvenlik ihtiyacı doyumu arasındaki ilişkiyi inceleyen doğrudan bir araştırmaya rastlanmamıştır; ancak güvengen bireylerin gereksinimlerini olumlu bir şekilde ifade edebilme becerilerinin daha yüksek olduğu bilinmektedir (Maiuro, Cahn ve Vitaliano, 1986). Güvengen davranış tarzına sahip öğrenci gerek gereksinimlerini karşılayabilme konusunda gerek karşılaştığı iletişim çatışması, haksızlık, tartışma gibi durumlarda bu krizleri çözebilecek yeterlikte olduğu için kendini güvende hissedecektir. Çekingen davranış tarzına sahip bireyler ise karşılaştıkları kişiler arası ve gündelik yaşam sorunlarını çözemedikleri ve karşılaşılabilecekleri sorunların da üstesinden gelme konusunda muhtemelen başarısız olacaklarını düşündüklerinden kendilerini sürekli güvensiz hissedecekleri söylenebilir.

Ailesinden ve arkadaşlarından algılanan sosyal destek ve güvengenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin sevgi/ait olma gereksinimlerinin düşük düzeyde olduğu; çekingenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin ise sevgi/ait olma gereksinimlerinin yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan literatür taramasında ulaşılan üniversite öğrencilerinin aileden ve arkadaştan aldıkları sosyal destek düzeyinin artmasıyla sevgi boyutunda yükselme olduğu bulgusu (Doğan ve Yıldırım, 2006) bu araştırmanın bulgusuyla desteklenmektedir. Sevgi ihtiyacı karşılanmayan bireylerin özgüvensiz olacakları (Kasatura, 1998); özgüvensizliğin ise bireyde çekingen davranışlara sebep olduğu (McWhirter ve Voltan-Acar, 2000) bilinmektedir.

Ailesinden ve arkadaşlarından algılanan sosyal destek ve güvengenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin saygı gereksinimlerinin düşük düzeyde olduğu; çekingenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin ise saygı gereksinimlerinin yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Literatür incelemesinde bireyin çevresinden aldığı destek düzeyinin yüksek olmasının onun psikolojik gereksinimlerinin doyum düzeyini; gereksinimlerin doyum düzeyinin ise özsaygı düzeyini yükselttiği bulgusuna ulaşılmıştır (Cihangir-Çankaya, 2009b). Özsaygısı yüksek bireylerin daha güvengen oldukları, saygı gereksinimlerini karşıladıkları ve bu ihtiyacı düşük düzeyde hissettikleri düşünülmektedir. Başta ebeveynlerinden olmak üzere sosyal çevresinden sevgi ihtiyacını yeterince karşılayamayan bireylerin özsaygılarının gelişimi zarar görmekte ve bu bireyler daha çekingen davranışlar sergilemektedir (Öğretir, 1999; akt: Günalp, 2007; Kasatura, 1998; Ünal, 2004). Saygı ihtiyacı eksikliği nedeniyle çekingen davranış sergileyen bireylerin bu ihtiyacı hissetmeleri anlaşılabilir bir durumdur.

Ailesinden ve arkadaşlarından algılanan sosyal destek ve güvengenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin kendini gerçekleştirme gereksinimlerinin düşük düzeyde olduğu; çekingenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin ise kendini gerçekleştirme gereksinimlerinin yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Kendini gerçekleştirme ihtiyacı bireyin davranışlarını yöneten önemli bir güdüdür. Bu ihtiyacın karşılanma düzeyi sosyal destekle yakından ilgilidir. Güçlü sosyal desteğe sahip bireylerin kendini gerçekleştirme düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir (Ünsar, Kostak, Kurt ve Erol, 2011). Bu araştırmanın bulgularından olan yüksek düzeyde algılanan sosyal desteğin kendini gerçekleştirmeye olan ihtiyacın azaltması, bireyin bu ihtiyacının sosyal çevresi tarafından desteklenerek nispeten karşılandığını düşündürmektedir. Yine sosyal desteğin bireyin güvengen davranış geliştirmesinde etkili olması, güvengen bireyin ise hem algıladığı sosyal destek düzeyinin yüksek olması hem de kendini gerçekleştirme ihtiyacının ön koşulu olan güvenlik, sevgi, saygı gereksinimlerini gidermesi nedeniyle kendini gerçekleştirme ihtiyacını daha düşük düzeyde hissettiği düşünülmektedir. Çekingen bireyin sahip olduğu bilişsel ve davranışsal özellikleri nedeniyle karşılaştığı sorunlarla baş etmede yetersiz olması, onun kendini gerçekleştirme ihtiyacını yüksek düzeyde hissetmesine neden olabilir.

Ailesinden ve arkadaşlarından algılanan sosyal destek ve güvengenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım gereksinimlerinin düşük düzeyde olduğu; çekingenlik düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin ise psikolojik yardım gereksinimlerinin yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan literatür taramasında üniversite öğrencilerinin algılanan sosyal destek ve güvengenlikleri ile psikolojik gereksinimleri arasındaki ilişkiyi inceleyen doğrudan bir araştırma bulgusuna rastlanmamıştır; ancak gerek üniversite öğrencilerinin gerekse diğer sosyo-demografik özelliklere sahip bireylerin sosyal destek, güvengenlik ve psikolojik sorunları ile ilgili araştırma bulguları mevcuttur. Sosyal desteğin ruh sağlığı üzerindeki etkisini inceleyen araştırma sonuçlarına göre, sosyal destek düzeyinin azalmasıyla öğrencilerin depresyon, somatizasyon, kaygı, değersizlik duygusu gibi psikolojik belirtileri artmaktadır (Sorias, 1988; Okanlı, 1999; Soylu, 2002; Doğan, 2008). Bu belirtilerin üstesinden gelebilmek için öğrencilerin psikolojik yardım gereksinimlerinin artacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla sosyal desteğin azalmasının psikolojik yardım ihtiyacını artıracığı, bu araştırmanın bulgusuyla desteklenmektedir. Güvengen davranış sergileyen bireylerin düşünce ve isteklerini çekingen bireylere göre daha olumlu bir şekilde ifade etmeleri, hissettikleri gereksinimleri gidermede onları daha başarılı kılmakta ve kendilerini yeterli hissettirmektedir. İhtiyaçlarını yeterli düzeyde gideren güvengen bireylerin psikolojik yardıma duydukları gereksinimin çekingen bireylere göre daha düşük düzeyde olması bu araştırmanın bulgusuyla desteklenmektedir.

Öte yandan çekingen bireylerin güvengen bireylere göre daha fazla ruhsal sorun yaşadıkları tespit edilmiştir (Tataker, 2003). Düşük düzeyde güvengenliğe bağlı olarak yaşanan ruhsal sorunlar, bireylerin daha fazla psikolojik yardım ihtiyacı hissetmesine neden olacaktır. Ateş (2011) ise sosyal destek düzeyi yüksek olanların daha güvengen davrandıklarını bulmuştur.

Yukarıda sıralanan araştırma bulgularına dayanarak, bireylerin sosyal destek ve güvengenciliklerinin yüksek olmasının onların psikolojik gereksinimlerinin doyumunu kolaylaştırdığı ve psikolojik yardıma duydukları ihtiyacı azalttığı söylenebilir. Bu araştırmanın bulgusu olan algılanan sosyal destek ve güvengenliğin yüksek düzeyde olmasının psikolojik gereksinim doyumunu olumlu etkilemesi ve bireyin psikolojik yardım gereksinim düzeyinin düşmesi yukarıda belirtilen araştırma bulgularıyla tutarlılık göstermektedir.

Öneriler

Bu araştırma sonucunda kızların erkeklere göre daha fazla sevgi ihtiyacı tespit edilmiştir. Bu durumun toplumsal cinsiyet rolleri ile ilişkili olduğu düşünülmüştür. Sonraki araştırmalarda toplumsal cinsiyet rolleri ile psikolojik gereksinimler arasındaki farklılaşmalar ve ilişkiler inceleyebilir.

Üniversite öğrencilerinin barınma durumu, yerleşim yeri, anne-baba birliktelik durumu, gibi sosyo-demografik değişkenlerin psikolojik gereksinimlerle olan ilişkilerinin daha farklı ve daha geniş örneklem gruplarında incelenmesi ve benzer araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılması konu ile ilgili bazı karşıt sonuçların anlaşılmasında ve açıklanmasında yararlı olacaktır.

Sosyal destek ve güvengencilik faktörlerinin psikolojik yardım ihtiyacını yordadığı bulgusuna dayanarak üniversite öğrencilerinin sosyal destek almalarına yardımcı olacak ve güvengenciliklerini artıracak bireysel ve grupta danışma programları gibi uygulamalar geliştirilerek deneysel olarak sınanabilir.

Tüm bu veriler açısından üniversite öğrencilerinin değişik boyutlardan psikolojik yardıma gereksinim duydukları söylenebilir. Psikolojik gereksinimlerin giderilmesinde etkili olan başka öznel ve sosyal faktörlerin incelenmesi de gerekmektedir. Örneğin; öğrencilerin öz yeterlikleri, öz güvenleri, öz saygıları, bilişsel esneklikleri, problem çözme ve stresle baş etme becerileri vb. ile psikolojik yardım gereksinimleri arasındaki ilişkiler incelenebilir.

Algılanan sosyal destek ve güvengenliğin psikolojik yardım ihtiyacının anlamlı birer yordayıcısı olduklarına dair bulgunun daha sonra yapılacak araştırmalarla desteklenmesi önerilebilir. Ayrıca psikolojik yardım ihtiyacı ile ilgili araştırmalar incelendiğinde mevcut araştırmaların konuyu açıklamak için yetersiz kaldığı ve araştırmaların ise daha çok psikolojik

gereksinimlerin tespiti, psikolojik yardım arama davranışları, psikolojik yardım arama tutumları ve psikolojik yardım arama gönüllülükleri ile ilgili olduğu görülmektedir. Psikolojik gereksinimlerin doyumunu artıran, diğer deyişle psikolojik yardıma duyulan ihtiyacı azaltmada etkili olana kişisel özelliklerin tespit edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırma her ne kadar üniversite öğrencileri üzerinde yapılmış olsa da ortaöğretim düzeyinde eğitim görmekte olan ergenler ve yetişkin bireyler gibi farklı sosyo-demografik özelliklere sahip bireylerin algılanan sosyal destek ve güvengenliklerinin psikolojik yardım gereksinimleriyle ilişkisine yönelik araştırmaların yapılması önerilebilir.

Algılanan sosyal destek ve güvengenliğin öğrencilerin psikolojik yardıma duydukları ihtiyacı önemli düzeyde etkilediği bulgusundan hareketle, eğitim kurumlarında görev yapan başta rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar olmak üzere okul idareci ve öğretim elemanlarının bu durumun farkında olmaları önem arz etmektedir. Üniversitelerin psikolojik yardıma gereksinim duyan öğrencileri belirlemek amacıyla tarama çalışmaları yaparak tespit edilen öğrencileri bünyelerinde bulunan psikolojik danışma birimlerine yönlendirmeleri önemli görülmektedir. Ayrıca üniversitelerin, öğrencilerin sosyal destek sağlayabileceği zengin sosyal ortamlar ve sosyo-kültürel faaliyetler düzenlemesi ve öğrencilerin bunlara katılımlarının teşvik edilmeleri önerilmektedir.

Kaynaklar

- Alberti, R. ve Emmons, M. (2002). *Atılganlık hakkınızı kullanın* (Çev. S. Katlan). Ankara: Hyb Yayınları.
- Arslantaş, H., Dereboy, İ. F., Aştı, N. ve Pektekin, Ç. (2011). Yetişkinlerde profesyonel psikolojik yardım arama tutumu ve bunu etkileyen faktörler. *ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 12(1): 17-23.
- Ateş, B. (2011). *Ortaöğretim öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek ile atılganlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ay, İ. (2014). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım gereksinimlerine ilişkin öznel faktörlerin incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ay, İ. ve Alver, B. (2013). Psikolojik yardım gereksinimi belirleme ölçeğinin geliştirilmesi: güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *XII: Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sunulan bildiri*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Aytekin, F. ve Bulduk, S. (2000). Üniversite öğrencilerine verilen eğitim modellerinin davranış değişikliğine etkisinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 148,33-37.
- Bandura, A., Ross, D. and Ross, S. A. (1963). Vicarious reinforcement and imitative learning. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 67(6), 601-607.
- Bayram, D. (1999). *Bir grup gençte ruhsal belirti ile sosyal destek ilişkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Buluş, M. (1997). Üniversite öğrencilerinde yalnızlık. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(3), 82-90.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (8. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Canetti, L., Bachar, E., Galili-Weisstub, E., De-Nour, A. K. and Shalev, A. Y. (1997). Parental bonding and mental health in adolescence. *Adolescence*, 32(126), 381-394.
- Cepeda-Benito, A. and Short, P. (1998). Self-concealment, avoidance of psychological services, and perceived likelihood of seeking Professional help. *Journal of Counseling Psychology*, 45(1), 58-64.
- Cihangir-Çankaya, Z. (2009a). Öğretmen adaylarında temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve iyi olma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 691-711.
- Cihangir-Çankaya, Z. (2009b). Özerklik desteği, temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve öznel iyi olma: öz-belirleme kuramı. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(31), 23-31.
- Cohen, S., Syme, S.L. (1985) Issues in the study and application of social support. *Social Support and Health*, 3, 3-22.
- Çakmak, Ö. ve Hevedanlı, M. (2004). Biyoloji öğretmen adaylarının kaygılarını etkileyen etmenler. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 1-11. [Online] <http://pegem.net/dosyalar/dokuman/168.pdf> adresinden Eylül 2016'da alınmıştır.
- Çebi, E. (2009). *University Students' Attitudes toward Seeking Psychological Help: Effects of Perceived Social Support, Psychological Distress, Prior Help-Seeking Experience and Gender*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çelikkaleli, Ö. ve Gündoğdu, M. (2005). Eğitim fakültesi öğrencilerinin psikolojik ihtiyaçları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), 43-53.
- Demaray, M., K., Malecki, C. K. (2002). The relationship between perceived social support and maladjustment for students at risk. *Psychology in the Schools*, 39(3), 305-316.
- Demir, A. (1990). *Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeylerini etkileyen bazı etmenler*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Doğan O, Doğan S, Çorapçıoğlu A. ve Çelik G. (1994). Üniversite öğrencilerinde depresyon yaygınlığı ve bazı değişkenlerle ilişkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, (16), 148-151.
- Doğan, S., Kesici, Ş. (2015). *Üstün yetenekli öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi*. <http://www.opusjournal.net/opusarsiv/2015-1/2015-1-3.pdf> adresinden 28 Temmuz 2016'da alınmıştır.
- Doğan, T. (2008). Psikolojik belirtilerin yordayıcısı olarak sosyal destek ve iyilik hali. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(30), 30-44.
- Doğan, T. ve Yıldırım, İ. (2006). Üniversite öğrencilerinin iyilik halinin “arkadaşlık” ve “sevgi” boyutlarının incelenmesi. *Eğitim Araştırmaları*, 24, 77-86.
- Eisenberger, R., Fasolo, P. and Davis-LaMastro, V. (1990). Perceived organizational support and employee diligence, commitment and innovation. *Journal of Applied Psychology*, 75(1), 51-59.

- Eker, D. ve Arkar, H. (1995). Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği (Factorial Structure, Validity, and Reliability of the Multi dimensional Scale of Perceived Social Support). *Türk Psikoloji Dergisi*, 34, 17-25.
- Eren, A. (1994). *Lise öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ve psikolojik ihtiyaçlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erim, B. (2001). *Yetiştirme yurtlarında ve aileleri yanında yaşayan ergenlerin, benlik saygısı, depresyon ve yalnızlık düzeyleri ile sosyal destek sistemleri açısından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erkan, S., Özbay, Y., Cihangir-Çankaya, Z. ve Terzi, Ş. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları problemler ve psikolojik yardım arama gönüllükleri. *Eğitim ve Bilim*, 37(164).
- Gençtanırım, D. ve Tay, B. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Psikolojik İhtiyaçları. *İlköğretim Online*, 14(2), 647-656.
- Günel, A. (2007). *Farklı anne baba tutumlarının okul öncesi eğitim çağındaki çocukların özgüven duygusunun gelişimine etkisi (Aksaray ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güneş, F., Arslan, C. ve Eliüşük, A. (2014). Atılganlık eğitiminin üniversite öğrencilerinin kişiler arası problem çözme, algılanan sosyal destek ve atılganlık düzeyleri üzerine etkisi (The impact of assertiveness training on interpersonal problem solving perceived social support and assertiveness of university students). *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 456-474.
- Granot, T. (2005). *Without you: Children and young people growing up with loss and its effects*. UK and USA: Jessica Kingsley Publishers.
- Greenidge, W. L., Daire, A. P. and Lewis, S. (2011). The role of outcome expectations, social stigma, and perceived social support in the attitudes towards seeking counseling of Caribbean clients. *Ideas and research you can use: VISTAS 2011*.
- Hamurcu, H. (2011). *Ergenlerin yetkinlik inançları ve psikolojik iyi oluşlarını yordamada psikolojik ihtiyaçlar*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İmamoğlu, O. ve Yasak, Y. (1993). Önerilen dengelenmiş toplumsal birey modeli ışığında üniversite gençliğinin sorunları: 1982-1992 döneminde yayınlanan araştırmalara ilişkin bir değerlendirme, yorum ve öneriler. *Türk Psikoloji Dergisi*, 8(30), 20-27.
- Kaltiala-Heine, R., Rimpela, M., Rantanen, P. and Laippala, P. (2001). Adolescent depression: the role of discontinuities in lifecourse and social support. *Journal of Affective Disorders*, 64, 155-166.
- Karalp, A. (2009). *Lise öğrencilerinin psikolojik yardım almaya ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kasatura, İ. (1998). *Kişilik ve özgüven* (1. Basım). İstanbul: Evrim Kitabevi.
- Koç, M., Polat, Ü. (2006). Üniversite öğrencilerinin ruh sağlığı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1-22.
- Köse, E. (2009). *Yurtta kalan ve ailesiyle birlikte yaşayan lise öğrencilerinin yalnızlık ve sosyal destek düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Kutlu, M. (2003). Yetiştirme yurdunda ve ailesiyle birlikte kalan öğrencilerin yalnızlık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi 9-11 Temmuz VII. Ulusal Psikoloji ve Rehberlik Danışma Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı* (Editör. H. Atılğan ve M. Saçkes), s.11. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Lee, J. Y. ve Ciftci, A. (2014). Asian international students' socio-cultural adaptation: Influence of multicultural personality, assertiveness, academic self-efficacy, and social support. *International Journal of Intercultural Relations*, 38, 97-105.
- Maiuro, R. D., Cahn, T. S. and Vitaliano, P. P. (1986). Assertiveness deficits and hostility in domestically violent men. *Violence and Victims*, 1(4), 279-289.
- Malinauskas, R. (2010). The associations among social support, stress, and life satisfaction as perceived by injured college athletes. *Social Behavior and Personality*, 38(6), 741-752.
- McWhirter, J., Voltan-Acar, N. (2000). *Ergen ve çocukla iletişim: öğretme, destekleme ve çocuk yetiştirme sanatı*. Ankara: US-A Yayıncılık.
- Miville, M. L. ve Constantine, M. G. (2006). Sociocultural predictors of psychological help-seeking attitudes and behavior among Mexican American college students. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 12(3), 420-432.
- Okanlı, A. (1999). *Hemşirelik öğrencilerinin aile ve arkadaşlarından algıladıkları sosyal destek ile anksiyete düzeyi arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Özaydın, N. (2011). *Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarının ve yaşam deneyimlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özdel, L., Bostancı, M., Özdel, O. ve Oğuzhanoğlu, N. K. (2002). Üniversite öğrencilerinde depresif belirtiler ve sosyodemografik özelliklerle ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 3(3), 155-161.
- Özgen, H. (2016). *Üniversite öğrencilerinde okul tükenmişliği ile psikolojik yardım ihtiyacı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Perna, A. (2011). *Factors influencing help-seeking: university students' responses to mental health stigma*. Master Thesis. Ottawa, Ontario: Carleton University,
- Sorias, O. (1988). Sosyal destek ve ruh sağlığı. *Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 27(1), 359-369.
- Soylu, Ö. (2002). *Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerin ailelerinden sosyal destek algılayıp algılamama durumlarına göre psikolojik belirtiler yönünden karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Stinglhamber, F., Cremer, D. D. and Mercken, L. (2006). Perceived support as a mediator of the relationship between justice and trust: a multiple foci approach. *Group & Organization Management*, 31(4), 442-468.
- Şen, A.G. (2011). *Atılğanlık eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin atılğanlık düzeyine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Tan, H. H. ve Tan, C. S. (2000). Toward the differentiation of trust in supervisor and trust in organization. *Genetic, Socia, and General Psychology Monographs*, 126(2), 241-260.

- Taşdan, M., Yalçın, T. (2010). İlköğretim okulu öğretmenlerinin algıladıkları sosyal destek ile örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişki düzeyi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(4), 2609-2620.
- Taşoçak G. (2001). Öğretmeden öğrenmeye: felsefi ve kurumsal temeller, stratejiler. I. *Uluslararası ve Ulusal Hemşirelik Eğitimi Kongresi*, Nevşehir.
- Tata, S. P. and Leong, F. T. (1994). Individualism-collectivism, social-network orientation, and acculturation as predictors of attitudes toward seeking Professional psychological help among Chinese Americans. *Journal of Counseling Psychology*, 41(3), 280-287.
- Tataker, T. (2003). *Ergenlerin atılganlık düzeyi ile ruhsal sorunları arasındaki ilişkinin araştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tokcan E. (1990). Öğrenci-öğretmen-yönetici yönünden eğitimin genel hedefleri. *Türk Hemşireler Dergisi*, 39:9-11.
- Topkaya, N. ve Büyükgöze Kavas, A. (2015). Algılanan sosyal destek, yaşam doyumu, psikolojik yardım almaya ilişkin tutum ve niyet arasındaki ilişkiler: bir model çalışması. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(2), 979-996.
- Toprak, H. (2014). *Ergenlerde mutluluk ve yaşam doyumunun yordayıcısı olarak psikolojik sağlık ve psikolojik ihtiyaç doyumu*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uysal, H. (2006). *Almanca bölümü öğrencilerinin ihtiyaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ültanır, E. (2005). Türkiye’de psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) mesleği ve psikolojik danışman eğitimi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 102-111.
- Ünal, G. (2004). Bir grup üniversiteli gençte çekingenlik, aleksitimi ve benlik saygısının değerlendirilmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 7(4), 215-222.
- Ünsar, S., Kostak, M. A., Kurt, S. ve Erol, Ö. (2011). Hemşirelerin kendini gerçekleştirme düzeyleri ve etkileyen etmenler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 4(1), 2-6.
- Vogel, D. L., Wade, N. G., Wester, S. R., Larson, L. and Hackler, A. H. (2007). Seeking help from a mental health professional: the influence of one’s social network. *Journal of Clinical Psychology*, 63(3), 233-245.
- Voltan-Acar, N. ve Öğretmen, T. (2007). Kendini belirleme (güvengenlik) ölçeği geliştirme çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(27), 67-78.
- Wentzel, K. R. (1998). Social relationships and motivation in middle school: The role of parents, teachers, and peers. *Journal of Educational Psychology*, 90(2), 202-209.
- Yılmaz, S. (2005). *Atılganlık eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin atılganlık düzeylerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E. ve Karaca, F. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18(2), 71-79.
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G. & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of personality assessment*, 52(1), 30-41.

Extended Abstract

The university period is a period in which students have to meet a variety of needs such as adapting to a new environment, accommodation, success and developing relationships with other people. Meeting these needs is an important factor for individuals to be healthier and more compatible. It is known that individuals who meet their needs have less psychological symptoms and are happier and more compatible. The personal characteristics of the individuals and the existence of the social environment such as family, relatives and friends have great importance in meeting their needs and overcoming the difficulties they face. It is difficult for the individuals to meet their needs who have more timid or aggressive behaviors and who have more broken relationships with their family and social environment. On the other hand, it is more possible for the individuals to meet their needs who have more intimate relationships with their family and social environment, who can express their feelings, thoughts and wishes in a desired and explicit manner. This shows that social support and assertiveness are two very effective factors in meeting psychological needs. When the literature is examined, it is seen that researches are carried out on the variables predicted by psychological needs but not on the predictors of psychological needs. At this point, it is aimed to determine to which extent perceived social support and assertiveness predict psychological needs.

University students sometimes can solve problems they experience on their own but sometimes they need help from parents, friends, teachers or experts. In case that individuals feel a restraint or their mental health threatened, their attitudes towards receiving psychological help consisting of cognitive, affective and behavioral tendencies to seek help from a professional can be effective on whether they get this help or not. Individuals with social support are the ones who can get help from many people around them when they feel the need. If such people need, many sources such as friends, family members, relatives, etc. provide the necessary funds, materials, information and advice they need.

Individuals with an assertive attitude are able to express their wishes and needs clearly and have established an effective relationship with their environment. People with this attitude openly defend their wishes and interests, and on the other hand they take care not to violate anyone's right.

Developing better social relations of assertive and socially supported individuals enables them to follow a more active way in solving problems. It is thought that individuals who solve their problems more effectively will need less psychological help. In this context, revealing to what extent the effect of perceived social support and assertiveness of university students on their psychological needs is will contribute to the relevant literature and will be enlightening for psychological services.

In this study, it was investigated whether perceived social support and assertiveness in university students predict the need for psychological help, and if so to what extent they predict the need for psychological help.

The correlational survey model and multiple regression analysis technique, among descriptive survey methods, were used in order to reveal the effect of this prediction. Accordingly, the study was planned in accordance with the correlational survey model. The correlational survey model is defined as a research model, which aims to determine the presence and / or degree of coexistence of two or more variables. The relationships presented in this model cannot be interpreted as a real cause-effect relationship but by providing some clues in that direction, it provides useful results in estimating the situation of the other variable by determining the situation of a variable.

The population of the study consists of Erzincan University students, and the sample consists of 846 undergraduate students attending formal education at 6 faculties and 3 high schools affiliated to Erzincan University. 457 of the participants were female (54%) and 383 were male (45%). 6 (1%) people did not specify their gender. Quota sampling method was used to determine the number of participants in proportion to the size of the faculty; however, the participants were identified by the convenience sampling method.

Multidimensional Scale of Perceived Social Support developed by Zimet et al. was used to measure perceived social support level of university students, Assertiveness Inventory developed by Voltan-Acar was used to measure levels of university students' assertiveness and Need for Psychological Help Scale and Personal Information Protocol developed by Ay and Alver was used to measure their psychological need satisfaction levels.

According to the findings, it was determined that the need for psychological help of university students differed significantly according to the variables of gender, class level, place of residence, level of education of the father, the place of the longest residence, the type of faculty, whether their parents are alive, and it did not differ significantly according to the variables such as the number of siblings, perceived socio-economic level, education level of the mother, whether their parents are divorced. In addition, it was found that there was a significant and negative relationship between perceived social support and assertiveness and psychological help needs of university students and perceived social support and assertiveness were found to be significant predictors of psychological need.

As a result, the perceived social support and assertiveness levels of university students were found to be effective at meeting their psychological needs; accordingly, it was determined that a high level of perceived social support and assertiveness are effective in their need for less psychological help. Therefore, it is thought that it is important for students to get more support from their social environment and to be more assertive in order to need less psychological help.